

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
Rozdział I	
WYBRANE MODELE TEORETYCZNE DLA BADAŃ NAD ADOPCJĄ	13
1. Teorie biologiczne	13
2. Teoria psychodynamiczna	16
3. Teoria przywiązania Bowlby'ego	18
4. Teoria rozwoju psychospołecznego Eriksona i jego kontynuatorów	21
5. Teoria roli społecznej Kirka i jego kontynuatorów	25
6. Teoria atrybucji	28
7. Ogólna Teoria Systemów w odniesieniu do rodziny	29
8. Teoria stresu i radzenia sobie z nim	32
9. Podsumowanie	35
Rozdział II	
RODZINA ADOPCYJNA. PRZEGLĄD BADAŃ	39
1. Dziecko adoptowane	41
2. Rodzina adopcyjna	49
3. Badania porównujące rodziny adopcyjne i rodziny biologiczne	55
Rozdział III	
PROBLEM I METODY BADAŃ	59
1. Ważniejsze założenia badawcze	59
2. Problem pracy i hipotezy	62
2.1. Hipotezy dotyczące zmiennych adopcyjnych	71
2.2. Hipotezy dotyczące zmiennych globalnych	71
2.3. Hipotezy dotyczące zmiennych relacyjnych	72
2.4. Hipotezy dotyczące zmiennych jednostkowych	72
2.5. Hipotezy dotyczące różnic między małżonkami	73
3. Narzędzia badawcze	73
3.1. Ankieta	73
3.2. Skala Oceny Adaptacyjności i Spójności Rodziny — FACES III (<i>Family Adaptability and Cohesion Evaluation Scales</i>)	74

3.3. Skala Komunikowania się Rodziców z Dorastającymi Dziećmi (<i>Parent-Adolescent Communication Scales</i>)	74
3.4. Skala Zmagania się z Kryzysem Rodzinnym — F-COPES (<i>Family Crisis Oriented Personal Evaluation Scales</i>)	74
3.5. Inwentarz Osobowości NEO-FFI Costy i McCrae	75
3.6. Skala Postaw Rodzicielskich M. Plopy (wersja dla młodzieży i wer- sja dla rodziców)	76
3.7. Test Do Analizy Postaw Wobec Rodziny Adopcyjnej	76
4. Procedura badań i opis grupy badanej	77
5. Charakterystyka próby badawczej	77

Rozdział IV

TYPY RODZIN ADOPCYJNYCH. Analiza porównawcza typów rodzin adopcyjnych ze względu na zmienne socjodemograficzne oraz zmienne adopcyjne	83
---	----

1. Charakterystyka typów rodzin adopcyjnych ze względu na wyniki w skali FACES III	84
1.1. Wymiar spójności	84
1.2. Wymiar adaptacyjności	86
1.3. Charakterystyka typów rodzin adopcyjnych	87
1.3.1. Charakterystyka funkcjonalnego i dysfunkcjonalnego typu rodzin adopcyjnych	88
1.3.2. Graficzne przedstawienie profili spójności i adaptacyjności ..	90
1.4. Wskaźnik oddalenia rodziny od centrum modelu Olsona (WORC) oraz rozbieżność wyników w poszczególnych diadach	91
1.5. Porównanie typów rodzin adopcyjnych pod względem spójności i adaptacyjności	92
2. Analiza porównawcza typów rodzin adopcyjnych pod względem zmien- nych socjodemograficznych	93
2.1. Wiek rodziców adopcyjnych	94
2.2. Wykształcenie rodziców adopcyjnych	94
2.3. Status zatrudnienia	94
3. Analiza porównawcza typów rodzin adopcyjnych pod względem zmien- nych adopcyjnych	95
3.1. Wiek dziecka w momencie przysposobienia	97
3.2. Czas pobytu w rodzinie adopcyjnej	98
3.3. Miejsce pobytu dziecka przed adopcją	98

3.4. Zmiana imienia dziecka wyniku adopcji	98
3.5. Adopcja rodzeństwa biologicznego	101
3.6. Określany stopień pokrewieństwa małżonków z dzieckiem adoptowanym	102
3.7. Jawność adopcji	102
3.8. Rozwiązanie adopcji	103
3.9. Wiedza dotycząca okresu preadopcyjnego	103
3.10. Zadowolenie z adopcji	104
3.11. Relacja między rodziną adopcyjną a biologiczną dziecka adoptowanego	107

Rozdział V

TYPY RODZIN ADOPCYJNYCH. Analiza porównawcza typów rodzin adopcyjnych pod względem zmiennych psychologicznych	109
---	-----

1. Analiza porównawcza pod względem zmiennych globalnych	109
1.1. Wymiar spójności badanych rodzin	110
1.2. Wymiar adaptacyjności badanych rodzin	111
1.3. Rodzinne strategie radzenia sobie w sytuacjach trudnych	112
1.3.1. Analiza porównawcza funkcjonalnego i dysfunkcjonalnego typu rodzin adopcyjnych	112
1.3.2. Analiza porównawcza małżonków w funkcjonalnym i dysfunkcjonalnym typie rodzin adopcyjnych	115
1.4. Komunikacja	116
1.4.1. Analiza porównawcza funkcjonalnego i dysfunkcjonalnego typu rodzin adopcyjnych	117
1.4.2. Analiza porównawcza małżonków w funkcjonalnym i dysfunkcjonalnym typie rodzin adopcyjnych	119
2. Analiza porównawcza pod względem zmiennych relacyjnych	123
2.1. Postawy rodzicielskie rodziców adopcyjnych	124
2.1.1. Analiza porównawcza funkcjonalnego i dysfunkcjonalnego typu rodzin adopcyjnych	124
2.1.2. Analiza porównawcza małżonków w funkcjonalnym i dysfunkcjonalnym typie rodzin adopcyjnych	127
2.2. Postawy rodzicielskie w percepcji dzieci	130
3. Analiza porównawcza pod względem zmiennych jednostkowych	132
3.1. Osobowość małżonków	133
3.2. Percepcja postaw społecznych wobec rodziny adopcyjnej	135
3.2.1. Analiza porównawcza małżonków w funkcjonalnym i dysfunkcjonalnym typie rodzin adopcyjnych	141

3.3. Zadowolenie z życia rodzinnego	143
3.3.1. Analiza porównawcza funkcjonalnego i dysfunkcjonalnego typu rodzin adopcyjnych	143
3.3.2. Analiza porównawcza małżonków w funkcjonalnym i dysfunkcjonalnym typie rodzin adopcyjnych	144
3.4. Rozwój dziecka	147
4. Podsumowanie wyników analiz porównawczych	149
4.1. Analiza porównawcza funkcjonalnego i dysfunkcjonalnego typu rodzin adopcyjnych	149
4.2. Charakterystyka funkcjonalnego i dysfunkcjonalnego typu rodzin adopcyjnych	149
4.2.1. Zmienne globalne	149
4.2.2. Typ funkcjonalny rodzin adopcyjnych	150
4.2.2.1. Mężczyźni z rodzin funkcjonalnych wobec mężczyzn z rodzin dysfunkcjonalnych	150
4.2.2.2. Kobiety z rodzin funkcjonalnych wobec kobiet z rodzin dysfunkcjonalnych	152
4.2.2.3. Dzieci z rodzin funkcjonalnych wobec dzieci z rodzin dysfunkcjonalnych	154
4.2.3. Typ dysfunkcjonalny rodzin adopcyjnych	155
4.2.3.1. Mężczyźni z rodzin dysfunkcjonalnych wobec mężczyzn z rodzin funkcjonalnych	155
4.2.3.2. Kobiety z rodzin dysfunkcjonalnych wobec kobiet z rodzin funkcjonalnych	157
4.2.3.3. Dzieci z rodzin dysfunkcjonalnych wobec dzieci z rodzin funkcjonalnych	158
4.3. Analiza porównawcza małżonków w funkcjonalnym i dysfunkcjonalnym typie rodzin adopcyjnych	159
4.3.1. Typ funkcjonalny	159
4.3.1.1. Mężczyźni wobec kobiet	159
4.3.1.2. Kobiety wobec mężczyzn	160
4.3.2. Typ dysfunkcjonalny	161
4.3.2.1. Mężczyźni wobec kobiet	161
4.3.2.2. Kobiety wobec mężczyzn	162

Rozdział VI

PSYCHOLOGICZNE KORELATY FUNKCJONALNYCH RODZIN ADOPCYJNYCH

163

1. Typ funkcjonalny rodzin adopcyjnych a zmienne adopcyjne	163
1.1. Wiedza dotycząca okresu preadopcyjnego	164

2. Typ funkcjonalny a zmienne globalne	164
2.1. Spójność	164
2.2. Typ funkcjonalny a rodzinne strategie radzenia sobie w sytuacjach trudnych	165
2.3. Typ funkcjonalny a komunikacja rodziców z dorastającymi dziećmi	165
3. Typ funkcjonalny a zmienne relacyjne	166
3.1. Typ funkcjonalny a postawy rodzicielskie rodziców adopcyjnych	166
3.2. Typ funkcjonalny a postawy rodzicielskie w percepcji dzieci	166
4. Typ funkcjonalny a zmienne jednostkowe	167
4.1. Typ funkcjonalny a osobowość małżonków	167
4.2. Typ funkcjonalny a postawy społeczne wobec rodziny adopcyjnej w percepcji małżonków	168
4.3. Typ funkcjonalny a zadowolenie z życia rodzinnego	168
4.4. Typ funkcjonalny a rozwój dziecka	172
5. Podsumowanie	174
5.1. Zmienne specyficzne dla całej rodziny	175
5.2. Zmienne specyficzne dla obojga rodziców	175
5.3. Zmienne specyficzne dla jednego z rodziców: ojca lub matki oraz dla dzieci	175
5.3.1. Ojciec	175
5.3.2. Matka	177
5.3.3. Dzieci	179

Rozdział VII

DYSKUSJA WYNIKÓW	181
1. Specyfika rodziny adopcyjnej	181
2. Typy rodzin adopcyjnych	182
2.1. Zmienne adopcyjne, a typy rodzin adopcyjnych	183
2.2. Zmienne globalne, a typy rodzin adopcyjnych	184
2.3. Zmienne relacyjne, a typy rodzin adopcyjnych	186
2.4. Zmienne jednostkowe, a typy rodzin adopcyjnych	189
2.5. Analiza porównawcza małżonków w funkcyjnym i dysfunkcyjnym typie rodzin adopcyjnych	191
3. Funkcjonalny system rodzin adopcyjnych	193
3.1. Opracowanie modelu metodą analizy ścieżek — modelowanie równań strukturalnych	196
3.2. Model regresji wielokrotnej	196
3.3. Model funkcyjnego systemu rodziny adopcyjnej	197
3.4. Wyniki konfirmacyjnej analizy czynnikowej	199

[illegible]